

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

PARLAMENTUL EUROPEAN

Crearea unui program comun de reinstalare al UE

P7_TA(2010)0163

Rezoluția Parlamentului European din 18 mai 2010 referitoare la crearea unui program comun de reinstalare al UE (2009/2240(INI))

(2011/C 161 E/01)

Parlamentul European,

- având în vedere articolele 78 și 80 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere instrumentele internaționale și europene privind drepturile omului, în special Convenția Națiunilor Unite privind statutul refugiaților, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP), Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (Carta) și drepturile și garanțiile pe care aceste instrumente le conferă refugiaților și persoanelor care solicită protecție internațională,
- având în vedere Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului și preocuparea principală a statelor membre de a proteja interesele copilului,
- având în vedere Cartea verde a Comisiei cu privire la viitorul sistem european comun de azil (COM(2007)0301) din 6 iunie 2007,
- având în vedere Planul strategic al Comisiei în materie de azil: O abordare integrată a protecției în ansamblul UE (COM(2008)0360) din 17 iunie 2008,
- având în vedere concluziile celei de-a 2908-a reuniuni a Consiliului Justiție și Afaceri Interne din 28 noiembrie 2008 ((16325/1/08 REV 1 (presă 344)), acordând o atenție specială primirii refugiaților irakieni,
- având în vedere Comunicarea Comisiei înaintată Parlamentului European și Consiliului privind crearea unui program comun de reinstalare al UE (COM(2009)0447),
- având în vedere Propunerea de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Deciziei nr. 573/2007/CE de instituire a Fondului european pentru refugiați pentru perioada 2008-2013 (COM(2009)0456),
- având în vedere rezoluția sa din 25 noiembrie 2009 referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Un spațiu de libertate, securitate și justiție în serviciul cetățenilor – Programul de la Stockholm ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Texte adoptate, P7_TA(2009)0090.

Marți, 18 mai 2010

- având în vedere observațiile Înalțului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR) referitoare la Comunicarea Comisiei privind crearea unui program comun de reînștalare al UE și Propunerea de modificare a Deciziei 573/2007/CE de înștituire a Fondului European pentru Refugiați pentru perioada 2008-2013,
 - având în vedere poziția sa din 7 mai 2009 referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid ⁽¹⁾,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (A7-0131/2010),
- A. întrucât o politică imparțială și realistă privind migrația în Uniunea Europeană, care presupune înființarea unui sistem european comun de azil (SECA), trebuie să cuprindă un program eficient, bun și durabil, de reînștalare, care să ofere o soluție durabilă refugiaților care nu se pot întoarce în țara lor de origine și a căror protecție sau existență nu poate fi asigurată în prima țară de azil;
- B. întrucât reînștalarea nu are numai o finalitate umanitară, ajutând persoanele reînștate, ci ajută și la diminuarea sarcinii țărilor terțe de a găzdui un număr mare de refugiați și constituie un mijloc foarte util de repartizare a responsabilităților;
- C. întrucât, în prezent, numai 10 state membre reînștaleză refugiați în fiecare an, fără a colabora îndeajuns cu privire la prioritățile reînștalării, fapt care duce la neșfolosirea reînștalării ca instrument strategic al politicii externe a UE;
- D. întrucât utilizarea strategică a programului de reînștalare ar putea aduce beneficii directe și indirecte, atât pentru refugiații reînștalați, cât și pentru ceilalți refugiați care rămân în prima țară de azil, pentru țara gazdă, precum și pentru celelalte țări și pentru întregul sistem internațional de protecție a acestora;
- E. întrucât programul de reînștalare poate ca face ca migrația ilegală să devină mai puțin tentantă pentru refugiații care încearcă să intre în Uniunea Europeană;
- F. întrucât necesitatea de a da dovadă de solidaritate față de țările terțe care găzduiesc un număr mare de refugiați care au nevoie de protecție internațională este esențială și reflectă nevoia de solidaritate și în cadrul UE;
- G. întrucât contribuția UE la numărul total de refugiați reînștalați la nivel global este modestă; întrucât acest lucru are un impact negativ asupra ambițiilor UE de a juca un rol important în ceea ce privește afacerile umanitare globale și pe scena internațională;
- H. întrucât solidaritatea eficientă trebuie să fie în centrul politicilor comune privind imigrarea și azilul între statele membre, care ar trebui să permită o repartizare echitabilă a responsabilității de a respecta obligațiile internaționale privind protecția refugiaților, precum și privind țările terțe care sunt împovărate de numărul mare de refugiați pe care îi găzduiesc;
- I. întrucât, în rezoluția sa din 7 mai 2009, Parlamentul European a făcut, de asemenea, apel la solidaritate în ceea ce privește reînștalarea refugiaților în cadrul UE în cazul în care, printre altele, capacitatea de primire a unui stat membru este insuficientă, în vederea facilitării reînștalării persoanelor care beneficiază de protecție internațională în alte state membre, cu condiția ca persoanele vizate să își dea acordul și ca drepturile fundamentale ale acestora să fie respectate;

⁽¹⁾ JO C 212 E, 5.8.2010, p. 348.

Marți, 18 mai 2010

- J. întrucât ar trebui încurajată cooperarea cu statele terțe care au pus deja în aplicare diverse programe de reinstalare pentru a beneficia de experiența lor, prin intermediul schimbului de bune practici privind măsurile de primire și de integrare și calitatea generală a inițiativelor de reinstalare;
- K. întrucât organizațiile guvernamentale și neguvernamentale, atât locale, cât și internaționale, în special ICNUR, ar trebui să se implice în toate etapele programului de reinstalare al UE, contribuind cu informațiile specifice, cu expertiza tehnică, cu previziuni logistice și experiența acumulată;
- L. întrucât programul european de reinstalare nu trebuie să facă procesul de reinstalare mai dificil;
- M. întrucât se preconizează că Biroul European de Sprijin pentru Azil (BESA) va fi operațional în 2010; întrucât acesta va putea oferi sprijin statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a inițiativelor de reinstalare, asigurând, în același timp, coordonarea politicilor la nivelul UE; întrucât Biroul European de Sprijin pentru Azil trebuie să participe activ la negocierile care au loc între statele membre, Comisie și ICNUR;
- N. întrucât ar trebui atrasă atenția nu numai asupra nevoii de a antrena mai multe state membre în reinstalarea refugiaților, ci și asupra calității, sustenabilității și eficienței reinstalării, punându-se accent pe măsurile de integrare;
- O. întrucât refugiaților ar trebui să li se permită imediat accesul la cursuri de limbă și cultură și, dacă este necesar, la îngrijire medicală și psihologică;
- P. întrucât accesul la oportunități de angajare pentru adulți și integrarea imediată a minorilor în școli constituie un pas esențial în vederea implementării cu succes a unei inițiative de reinstalare eficiente și întrucât, din acest motiv, aceștia ar trebui să aibă acces la servicii de orientare educațională și profesională;
- Q. întrucât există mai multe entități, atât în cadrul administrației publice (cum ar fi municipalitățile), cât și în cadrul societății civile, variind de la ONG-uri la organizații caritabile și de la școli la servicii sociale, care beneficiază de experiența și expertiza necesare pentru adoptarea măsurilor de monitorizare;
- R. întrucât cooperarea cu entitățile menționate anterior - în special cu municipalitățile - a fost foarte importantă pentru primirea și integrarea refugiaților în țările cu practici de reinstalare consolidate;
- S. întrucât stabilirea de priorități ar trebui să devină cât mai flexibilă posibil, fără a neglija prioritatea reală care trebuie acordată categoriilor celor mai vulnerabile de oameni, după cum este indicat de ICNUR;
- T. întrucât reinstalarea trebuie pusă în aplicare în mod complementar celorlalte soluții durabile oferite persoanelor care caută protecție internațională în UE și ținând cont de acestea și întrucât eforturile privind reinstalarea refugiaților nu ar trebui să minimalizeze eforturile de garantare a accesului egal și eficient la azil în interiorul UE;
- U. întrucât programele de relocare internă joacă și ele un rol important și ar trebui sprijinite alături de activitățile de reinstalare analizate de prezentul raport;
- V. întrucât, în rezoluția sa din 7 mai 2009, Parlamentul European a solicitat și crearea unui sistem de realocare a beneficiarilor de protecție internațională din statele membre care se confruntă cu o presiune specifică și disproporționată către alte state membre, după consultarea Înalțului Comisariat pentru Refugiați al Organizației Națiunilor Unite, asigurându-se, în același timp, că realocarea este efectuată conform unor reguli nediscreționare, transparente și fără echivoc, care trebuie puse, de asemenea, în aplicare în urma solicitării Parlamentului;

Marți, 18 mai 2010

W. întrucât fără acces la informații, la resurse umane, consultanță specializată și monitorizare permanentă a eforturilor de reînstalare, statele membre care nu au mai participat la programe de reînstalare se vor confrunta cu mari dificultăți privind participarea la program și ar fi dificil să se atingă obiectivul privind implicarea mai multor state membre,

Un program de reînstalare al UE real și eficient

1. salută inițiativa Comisiei de a propune o schimbare privind Fondul European pentru Refugiați, cu scopul de a încorpora impactul programului de reînstalare al UE;
2. apreciază obiectivele generale stabilite în Comunicarea privind programul de reînstalare al UE menționate anterior și atenția din ce în ce mai mare acordată reînstării la nivelul politicii generale a UE privind azilul;
3. solicită luarea unor măsuri menite să informeze statele membre și autoritățile locale cu privire la beneficiile rezultate din reînstalarea refugiaților;
4. reamintește, totuși, că o linie bugetară și sprijinul financiar nu sunt de ajuns pentru a pune în aplicare un program real de reînstalare la nivel european;
5. îndeamnă statele membre să încurajeze crearea de mecanisme de finanțare privată și inițiative public-privat mai extinse cu scopul de a sprijini Programul european de reînstalare;
6. solicită un program mai ambițios, care să asigure calitatea și eficiența reînstării, care să conțină orientări specifice privind un nou model de stabilire a priorităților, stimulente care să atragă mai multe state membre în procesul de reînstalare a refugiaților, să asigure coerența reînstării cu alte politici UE privind azilul și standarde privind primirea refugiaților și măsurile de monitorizare ce trebuie luate în legătură cu fiecare inițiativă de reînstalare;
7. consideră că, potrivit noilor perspective financiare (2013-2017), ar trebui stabilit un pachet financiar specific pentru reînstalare. Un astfel de pachet ar putea să fie prezentat sub forma unui fond dedicat reînstării și ar trebui să ofere sprijin financiar pentru un program de reînstalare mai ambițios;
8. salută noul Centru de Tranzit în Regim de Urgență (CTU) din România, care oferă cazare temporară refugiaților care au nevoie urgentă de reînstalare și/sau refugiaților care nu pot rămâne în prima țară de azil; invită Comisia să se folosească de acesta și, de asemenea, să promoveze reînstalarea prin intermediul Centrului de Tranzit în Regim de Urgență;
9. salută inițiativele ad-hoc, luate de unele state membre, de a primi refugiați care au nevoie urgentă de reînstalare, recunoscând, în același timp, faptul că astfel de inițiative trebuie să prezinte o formă mai structurată;

Cerințe privind eficiența și capacitatea de reacție a măsurilor de reînstalare

10. subliniază faptul că un program de reînstalare al UE eficient ar trebui să ofere protecție și soluții durabile, atât pentru cazurile refugiaților pe termen lung, pentru care reglementarea situației a fost amânată, cât și pentru reacții rapide și adecvate în caz de urgență sau în situații neprevăzute, și că stabilirea priorităților anuale ar trebui să fie de așa natură, încât să permită o reacție promptă la crizele umanitare apărute în mod spontan care s-ar putea declanșa pe parcursul anului;
11. insistă asupra faptului că este importantă autorizarea anchetei pe teren cu scopul de a pregăti reînstalarea refugiaților, de a evalua nevoile acestora și de a permite programarea adecvată a următoarelor etape ale reînstării, în afara informațiilor care ar putea fi oferite de ICNUR, de ONG-uri și de alte organizații;
12. încurajează parteneriatul privat-public cu ONG-urile și cu alți parteneri sociali, precum organizațiile religioase și etnice, pentru a contribui la implementarea reînstării și la promovarea voluntariatului în acest domeniu;

Marți, 18 mai 2010

13. consideră că municipalitățile care sunt deja implicate sau care urmează să se implice în programul de reinstalare ar trebui să dezvolte parteneriate și colaborări cu alte municipalități din țara de origine și din statele membre ale UE pentru a face schimb de experiență în acest domeniu și a consolida cooperarea în întreaga UE;

14. subliniază nevoia instituirii unui cadru structurat de cooperare, prin luarea de măsuri în vederea dobândirii de cunoștințe și a facilitării colectării și schimbului de informații; subliniază, de asemenea, că un program de reinstalare al UE eficient trebuie să ofere statelor membre (atât celor care participă deja la program, cât și celor care doresc să participe) acces la resurse umane, la consultanță specializată și la schimburi de informații, care pot fi folositoare în oricare din etapele inițiativei de reinstalare; recunoaște faptul că toți cei implicați în reinstalare și, în special, refugiații reînștalați constituie o sursă importantă de informații pentru evaluarea inițiativelor de reinstalare;

15. solicită examinarea celor mai bune practici eficiente și diseminarea acestora între statele membre, ceea ce ar putea include promovarea programelor comune, evaluarea inter pares, înființarea unor misiuni comune, utilizarea unei infrastructuri comune (precum centrele de tranzit) și organizarea de misiuni în statele membre care să evalueze activitatea de reinstalare în desfășurare;

16. solicită ca relevanța măsurilor de monitorizare a calității primirii și integrării în statele membre gazdă să nu fie trecută cu vederea; consideră că succesul reînștării nu trebuie definit doar în termenii strămutării fizice a refugiaților dintr-o țară terță într-un stat membru, ci și în termenii punerii în aplicare a măsurilor care permit integrarea refugiaților în țara gazdă;

17. solicită acordarea unei atenții speciale resurselor umane implicate în oricare dintre programele de reinstalare actuale sau viitoare ale UE, în vederea asigurării unei proceduri care permite existența unor bune practici de adaptare și de integrare ale refugiaților în societatea gazdă, întrucât experiența anterioară arată că este necesar ca eforturile în materie de reinstalare să fie însoțite de monitorizarea efectuată de ofițerii și experții potriviți;

O unitate de reinstalare permanentă, piatra de temelie a unui program de reinstalare al UE eficient

18. recunoaște lipsa unei cooperări structurate în ceea ce privește activitățile de reinstalare desfășurate în cadrul UE, care presupun un volum mare de pregătiri de natură logistică, cum ar fi misiunile de selectare și orientare, controalele medicale și de securitate, pregătiri legate de deplasări și obținerea de vize, precum și programele de primire și integrare, conform Comunicării Comisiei Europene COM(2009)0447;

19. confirmă, de asemenea, punctul de vedere potrivit căruia absența mecanismelor de cooperare și coordonare între statele membre determină creșterea costurilor operațiunilor în materie de reinstalare, le fac mai puțin atractive și diminuează impactul strategic al acestora;

20. recomandă, prin urmare, înființarea unei unități speciale cu personal adecvat, care să realizeze coordonarea necesară între toate activitățile legate de reinstalare aflate în desfășurare în statele membre;

21. consideră că cel mai potrivit cadru instituțional pentru această unitate de reinstalare ar fi oferit de BESA, în care cooperarea s-ar înscrie în sfera de aplicare a politicilor UE în domeniul azilului și migrației;

22. consideră că această unitate ar putea stabili o legătură strânsă cu ICNUR și cu ONG-urile locale în vederea obținerii unor informații importante, referitoare, de exemplu, la prioritățile stringente, la tehnicile de integrare etc., pe care le-ar trimite statelor membre și instituțiilor Uniunii Europene;

23. insistă și asupra faptului că unitatea de reinstalare ar putea juca un rol semnificativ în monitorizarea și evaluarea eficacității și calității programului de instalare la nivelul UE, publicând rapoarte anuale cu privire la toate activitățile, bazate pe informațiile culese de către instituțiile/autoritățile implicate în inițiativele de reinstalare în statele membre;

Marți, 18 mai 2010

24. dorește să sublinieze că unitatea de reinstalare ar trebui să țină evidența ONG-urilor, a organizațiilor caritabile și a altor entități care pot coopera cu autoritățile publice în cadrul procesului de reinstalare a refugiaților; constată, de asemenea, că unitatea mai sus menționată ar trebui să emită în mod regulat documente care să prezinte standardele și criteriile pe care aceste entități trebuie să le respecte pentru a fi eligibile în vederea participării la programele de reinstalare ale UE;

25. subliniază că BESA poate avea o contribuție extrem de folositoare în ceea ce privește asigurarea consecvenței și a complementarității între programul de reinstalare al UE și alte politici privitoare la azil ale UE;

Stabilirea flexibilă a priorităților

26. recunoaște că un program de reinstalare corespunzător necesită o actualizare regulată a naționalităților și a categoriilor de refugiați care ar trebui să aibă întâietate în procesul de reinstalare, acordând o atenție specială urgențelor din punct de vedere geografic și persoanelor deosebit de vulnerabile, care au cea mai mare nevoie de protecție;

27. consideră că prioritățile anuale ale UE ar trebui stabilite de către Comisie, conform propunerii, cu implicarea fermă și eficientă a ICNUR și a Parlamentului European în toate etapele legate de identificarea și evaluarea candidaților la reinstalare;

28. sugerează ca o delegație formată din membri ai Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (LIBE), ai Comisiei pentru afaceri externe (AFET) și ai Comisiei pentru dezvoltare (DEVE) să participe la reuniunile anuale ale grupului de experți în materie de reinstalare;

29. consideră că programul de reinstalare al UE ar trebui să includă proceduri specifice care să permită implicarea Parlamentului European în elaborarea priorităților anuale ale UE;

30. încurajează BESA să adopte un rol esențial în definirea ordinii de zi referitoare la reinstalare în cadrul UE;

31. susține principiul potrivit căruia, în conformitate cu nevoia de adaptabilitate la prioritățile anuale ale UE, ar trebui ca în fiecare an să existe categorii de refugiați care nu se deplasează, astfel încât statele membre să poată reinstala persoanele deosebit de vulnerabile în orice moment al anului;

32. afirmă că e posibil ca fiecare stat membru să poată lua măsuri în ceea ce privește procedurile de urgență necesare în situațiile neprevăzute de natură umanitară - de exemplu, situația în care refugiații se confruntă cu un atac armat sau cea în care incidentele ori catastrofele naturale afectează grav taberele de refugiați; consideră că aceste proceduri ar permite ca reinstalarea să se desfășoare într-o perioadă scurtă de timp, în care măsurile administrative să fie luate fie într-un interval redus, fie, în anumite cazuri, în urma strămutării refugiaților; recomandă ca acest efort să reprezinte unul din obiectivele programului de reinstalare al UE;

Cooptarea mai multor state membre în cadrul programului de reinstalare

33. își exprimă regretul că, în prezent, doar un număr de zece state membre desfășoară programe de reinstalare, elaborate în lipsa unei coordonări între statele membre respective;

34. recunoaște că participarea statelor membre este în continuare una voluntară, ținând seama de divergențele privitoare la condițiile de primire, la partenerii implicați și la criteriile legale pe baza cărora se decide cu privire la cine anume urmează să fie reinstalat;

35. admite că anumite state membre, în special din sudul Europei, se confruntă cu provocări deosebite din cauza așezării acestora la frontiera externă a Uniunii;

Marți, 18 mai 2010

36. solicită, cu toate acestea, creșterea stimulentei în vederea încurajării unui număr mai mare de state membre de a participa la programul de reinstalare al UE; recunoaște că, în vreme ce asistența financiară este importantă, nu ar trebui subminată contribuția pe care BESA o poate aduce cu privire la acest aspect, ajutând la uniformizarea situației, prin creșterea calității serviciilor oferite refugiaților în statele membre și prin acordarea de ajutor în ceea ce privește cele mai eficiente practici pentru găzduire și integrare;

37. propune acordarea unei asistențe financiare mai substanțiale statelor membre care doresc să ia parte la programul de reinstalare al UE, pentru a le sprijini să creeze un program de reinstalare sustenabil și să reducă povara inițială a înființării unui astfel de program; sugerează că, în vederea evitării unui impact puternic asupra Fondului European pentru Refugiați, valoarea ajutorului financiar ar trebui să devină, după primii ani de participare la program, egală cu cea a ajutorului acordat celorlalte state membre;

38. consideră că nu va fi posibil să fie mărit numărul de refugiați reinstalați pe teritoriul UE în lipsa unui cadru administrativ și specializat care să susțină programul și în lipsa creării unor structuri permanente în vederea pregătirii pentru procesul de reinstalare și a monitorizării procesului de integrare;

Măsuri de monitorizare

39. consideră că un program de reinstalare eficient al UE trebuie să includă dispoziții referitoare la măsurile de monitorizare care trebuie aplicate, insistând asupra calității reinstalării în fiecare stat membru și asupra standardelor corespunzătoare în toate etapele, de la recunoașterea până la primirea și integrarea refugiaților;

40. invită statele membre implicate în programele de reinstalare să își evalueze măsurile luate în privința procesului de reinstalare pentru a asigura și a îmbunătăți integrarea refugiaților. Statele membre ar trebui, de asemenea, să monitorizeze în mod regulat integrarea refugiaților;

41. consideră că autoritățile guvernamentale ar trebui să susțină o cooperare deplină cu entitățile neguvernamentale (ONG-urile internaționale și locale, de exemplu) și să profite de cunoștințele și de apropierea acestora din urmă cu privire la furnizarea celor mai bune și mai eficiente practici referitoare la reinstalarea refugiaților; participarea societății civile la Programul European de Reinstalare va consolida sprijinul și inițiativele de primire ale statelor membre și ale autorităților locale;

42. sprijină eforturile intense ale tuturor entităților implicate în vederea acordării dreptului la adăpost, asistență medicală, educație, cursuri de limbă și asistență psihologică adecvate, precum și a accesului la piața forței de muncă pentru refugiați, în special pentru cei mai vulnerabili, astfel încât integrarea acestora să fie una de succes;

43. invită BESA să stabilească, mai ales cu ajutorul unității de reinstalare propuse, criterii clare pentru o reinstalare de calitate, în strânsă colaborare cu ICNUR, ONG-uri și autoritățile locale, și să monitorizeze reinstalarea refugiaților pentru a contribui la evaluarea și la îmbunătățirea ulterioară a activităților în materie de reinstalare din statele membre;

44. subliniază încă o dată rolul BESA în calitate de entitate care ar putea să facă cunoscute anumite deficiențe ale programelor de reinstalare, acordând sprijin statelor membre în găsirea de soluții specifice, și să încurajeze adoptarea unor practici mai bune, în cazul în care va avea la dispoziție o unitate de reinstalare permanentă;

45. solicită organizarea unei dezbateri anuale comune de către Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne și Comisia pentru afaceri externe, cu scopul de a contribui la dezvoltarea programului;

*

* *

46. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.
